

LIBRIS | We know
books
SMARANDA-MARIA
CIOFLICA

DOINA-LĂCRĂMIOARA
GAVRILĂ

SĂRBĂTORILE ***DE PAȘTI***

AUXILIAR
PENTRU
EDUCAȚIA RELIGIOASĂ
ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR ȘI PRIMAR

Editura EMIA

I. Istoria Paștelui Creștin etimologia	4
Cum s-a stabilit data celebrării Paștilor	4
II. FLORIILE	5
Sâmbăta lui Lazăr Lăzărelul	5
Salcia simbolul vieții și al morții	5
Intrarea Domnului în Ierusalim - Duminica Floriilor	6
Obiceiuri de Florii	7
III. SFINTELE PAȘTI	8
1. Postul Paștelui	8
Rolul postului în viața creștinilor	8
2. Procesul lui Iisus	9
Cina cea de Taină	9
Trădarea Mântuitorului	9
Rugăciunea din Grădina Getsimani	9
Judecata lui Iisus	9
Cununa de spini și batjocorirea Mântuitorului	9
Răstignirea lui Iisus pe Dealul Golgota	10
Paza mormântului	11
Învierea lui Iisus	11
Înălțarea Domnului	11
3. Săptămâna patimilor semnificația zilelor din săptămâna mare	11
IV. SIMBOLURILE PAȘTELUI	13
crucea, ou, miel, iepuraș, măgar, fluture, păun, pască, lumânarea de înviere	
V. OBICEIURI ȘI TRADIȚII DE PAȘTI	16
1. Obiceiuri în România	16
2. Obiceiuri în lume	18
3. Alte tradiții și obiceiuri	19
VI. LEGENDE, POEZII, SERBĂRI	21
VII. ACTIVITĂȚI PRACTICE ȘI ARTISTICO-PLASTICE	42
Felicitări de Paști	42
Masa de Paști în sărbătoare	42
Mic dicționar	44
Coșulețe de Paști	45
Plastice	53

Sursa: internet, manuale de religie

Paștele este cea mai importantă sărbătoare creștină a anului. De **Paști** se sărbătorește Învierea lui Iisus, Fiul lui Dumnezeu. Biblia spune că la trei zile după moartea lui Iisus, mormântul Lui a fost găsit gol pentru că Hristos Înviase. Împotriva tuturor celor care L-au acuzat și batjocorit, numit în derâdere Regele Iudeilor, rege încoronat cu spini, al cărui tron era o Cruce, părăsit de ai Săi, păzit sub grea și rece lespede de piatră, Hristos a izbândit cea mai strălucită biruință ce s-a văzut vreodată: biruința asupra morții și asupra răutății omenești.

Prin Învierea lui Iisus înseamnă că și creștinii pot primi o nouă viață după moarte.

Sărbătoarea **Paștelui** poate fi asociată și cu primăvara. Retrezirea naturii la viață simbolizează tocmai noua viață pe care creștinii au câștigat-o prin răstignirea și învierea lui Iisus. **Paștele** creștin este desăvârșirea Paștelui evreiesc. Paștele evreiesc simbolizează trecerea de la robie la libertate.

Cuvântul **Paște** derivă din evreiescul "Pesach". Pesach este cuvântul de origine al cuvântului "Paști", însemnând trecere.

Aproape toate popoarele au avut o sărbătoare a primăverii. La începutul creștinismului, pentru ca oamenii să accepte mai ușor religia creștină, misionarii creștini au adaptat sărbătorii **Paștelui** elemente din festivaluri păgâne, festivaluri în care se sărbătorea venirea primăverii. Primii misionari creștini au transmis mesajele lor către populație ca să-și continue tradițiile păgâne, dar într-o manieră creștină. De exemplu, au preluat din tradiția evreilor ideea sacrificării mielului. De la această tradiție, a sacrificiului, Iisus a fost numit "Mielul lui Dumnezeu", pentru că așa cum mielul era sacrificat de către evrei pentru iertare, la fel Iisus s-a sacrificat pentru salvarea lumii.

Creștinii sărbătoresc Paștele în amintirea răscumpărării neamului omenesc, prin Patimile, Moartea și Învierea lui Hristos, a Mielului nevinovat și precurat, care a luat păcatele lumii, în amintirea mântuirii noastre din robia diavolului și a păcatului.

Paștele reprezintă cea mai veche sărbătoare creștină. Sărbătoarea a început a fi serbată imediat după Învierea lui Hristos, fiind prăznuită de Apostoli, care au îndemnat pe credincioși să o serbeze și ei.

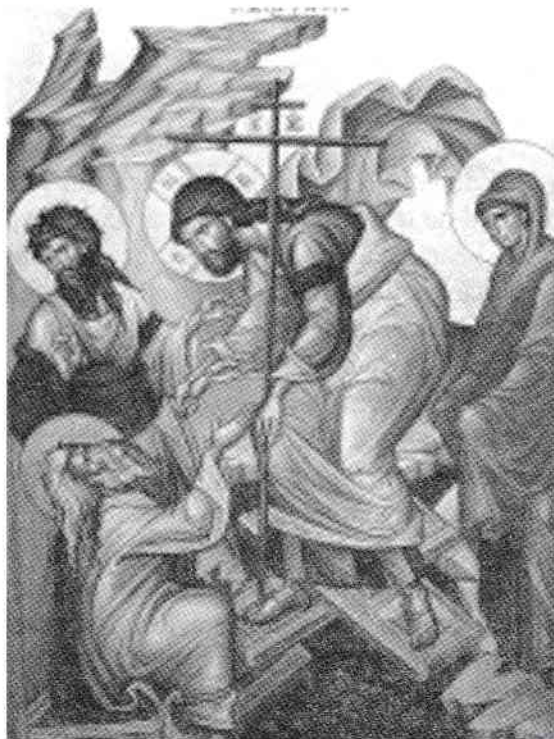
La Paști și în toată Săptămâna luminată, în cuprinsul slujbelor nu se face pomenirea morților, fiind o sărbătoare a bucuriei.

Pentru prima dată Paștele a fost sărbătorit în jurul anului 1400 înainte de Hristos. Când au sărbătorit pentru prima dată Paștele, toți evreii trebuiau să ia un miel și să îl sacrifice. Apoi, cu sângele mielului erau unse ramele de lemn ale ușilor de la casele în care locuiau aceștia. În noaptea aceea, îngerul morții trimis de Dumnezeu a trecut prin Egipt și a omorât toți fiii întâi născuți ai egiptenilor în casele care nu aveau pe ușă sângele mielului. În casele israeliților, nu a murit nimeni, pentru că aceștia ascultaseră porunca lui Dumnezeu și au pus sângele mielului pe ușile lor. Sângele mielului oferea o garanție, un semn vizibil prin care credincioșii dădeau de înțeles că au luat în serios avertismentul lui Dumnezeu. În Noul Testament mielul a fost junghiat prin Mântuitorul Iisus, iar sângele lui care a curs pe cruce este sângele răscumpărător. La Cina cea de taină, în noaptea când a fost trădat, înainte de a fi prins și arestat, Domnul Iisus a instituit Taina Sfintei Împărtășanii.

Cum s-a stabilit data celebrării Paștilor

De-a lungul timpului s-a urmărit serbarea fiecărei duminici pascale în aceeași perioadă a anului, determinante fiind două fenomene astronomice, unul cu data fixă: echinocțiul de primăvara din 21 martie și altul cu data variabilă, legat de mișcarea de rotație a lunii în jurul pământului și anume prima lună plină după echinocțiul de primăvară, așa numita *Lună Plină Pascală*, fenomen care face ca data Paștilor să se schimbe în fiecare an.

Înainte de anul 325 i.H. Paștele se sărbătorea în diferitele zile ale săptămânii, chiar și vinerea, sâmbăta și duminica. În acel an, s-a convocat consiliul de la Niceea de către împăratul Constantin, care a emis legea pascală ce stabilea ca această sărbătoare să aibă loc în prima duminică după luna plină sau după echinocțiul de primăvară sau prima zi de primăvară.

II. FLORIILE

Sâmbăta învierii lui Lazăr, Lăzărelul

Săptămâna dinaintea Floriilor este numită „a Floriilor”, când florile, plantele de orice fel încep să-și dezvăluie virtuțile magice. În „sâmbăta lui Lazăr”, se practică datina Lăzărelului, practică ce amintește de un străvechi zeu al vegetației ce murea și renăștea la începutul fiecărei primăveri.

Tot în sâmbăta Floriilor se face și parastasul lui Lazăr. Atunci fetele poartă coroane din salcie, cântă și primesc ouă pe care apoi le roșesc.

În sâmbăta de dinaintea Floriilor exista obiceiul „Cântecelor de Paști”. În aceste cântece se povestește despre moartea și învierea lui Lazăr, învierea care o anunța pe cea a Mântuitorului Iisus Hristos.

În sâmbăta floriilor, colindă fetele mici, împodobite cu flori pe cap și cu un bariș (broboadă de lână subțire și ușoară, maramă) în față. Fetele cântă despre moartea nefericită și despre înmormântarea unui tânăr pe nume Lazăr.

Una dintre fete, participantă la ceremonial (obiceiul era practicat numai de către fete), numită Lăzărița, se îmbrăca mireasă. Aceasta, împreună cu alte fete cu care formează o mică ceată, colindă în fața ferestrelor caselor, unde au fost primite. Lăzărița se plimbă cu pași domoli, înainte și înapoi, în cercul format de colindătoarele care povestesc, pe o melodie simplă, drama lui Lazăr sau Lăzărița: plecarea lui Lazăr de acasă cu oile, urcarea în copac pentru a da animalelor frunză, moartea neașteptată prin căderea din copac, căutarea și găsirea trupului neînsuflit de către surioarele lui, aducerea acasă, scăldatul ritual în lapte dulce, îmbrăcarea mortului cu frunze de nuc, aruncarea scaldei mortului pe sub nuci.

Un text dobrogean, foarte vechi, completează scenariul ritual al morții și înmormântării cu învierea și prefacerea lui Lazăr în flori, moment culminant marcat, printr-o horă de veselie a colindătoarelor.

După acest scenariu, tipic pentru renovarea timpului anual sau sezonal, urma sărbătoarea prepascale a Floriilor. Zeița romană a florilor, Flora, în cinstea căreia se organizau vestitele sărbători de primăvară, devenise foarte cunoscută în Dacia romană. Sărbătoarea oferea numeroase practici populare legate de cultul morților: pomeni, înfigerea ramurilor de salcie în morminte, amenajarea și curățirea mormintelor, acte de divinație în care se solicita ajutorul spiritelor morților. Ramurile de salcie, simboluri ale vegetației de primăvară, erau la loc de cinste: se duceau la biserică pentru a fi sfințite, se foloseau la ferirea de farmece și descântece, căpătau valoare de medicament pentru vindecarea diferitelor boli, se păstrau pentru a opri prin mijloace spirituale grindinile și furtunile distrugătoare, pentru a fertiliza cu ele stupii și vitele, etc.

Cele două zeități preistorice, Lazăr și Flora, provenite din straturi culturale diferite (tracic și roman), înrudite în ceea ce privește scopul final (renașterea vegetației la începutul unui nou ciclu calendaristic), sunt celebrate în Calendarul popular în sâmbăta lui Lazăr și în Duminica Floriilor.

Originea obiceiului ar trebui căutată într-una din formele trace ale cinstirii lui Dionysos care avea loc la începutul primăverii, strâns înrudite cu cele din antichitatea greacă despre Adonis și Afrodita, în care baza scenariului ritual era moartea violentă a zeului, bocirea zgomotoasă în grup, iar în final învierea lui concomitent cu eruperea vegetației.

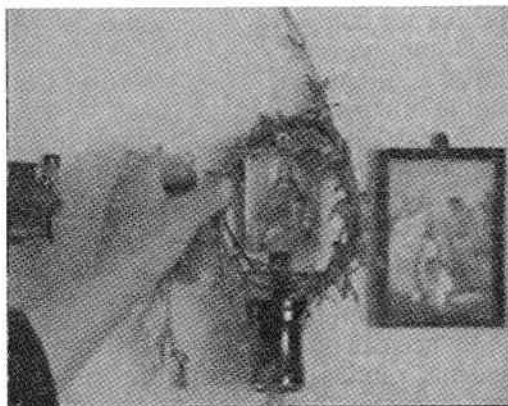
Sâmbăta lui Lazăr nu are legătură cu predicile păgâne precedente.

Salcia – simbolul vieții și al morții

Întrucât crește doar în locurile abundente în apă, salcia a fost considerată ca fiind "o adevărată plantă de apă" sau "iubitoare de apă". Dar ceea ce a uimit mai mult a fost puterea ei aproape indestructibilă de creștere și regenerare, fără nici un ajutor din partea omului.

Există și o curiozitate legată de acest copac plin de seva vieții, ce nu a trecut neobservată, și anume, faptul că ea își leapădă florile înainte ca rodul să se lege; că ea de fapt nu se înmulțește prin semințe, ci prin puterea de a arunca lăstari. Foarte repede salcia își pierde sămânța, înainte ca ea să ajungă la maturitate, de aceea Homer o numește distrugătoare de rod.

Sălciile sunt copaci ce cresc pe malurile râurilor și

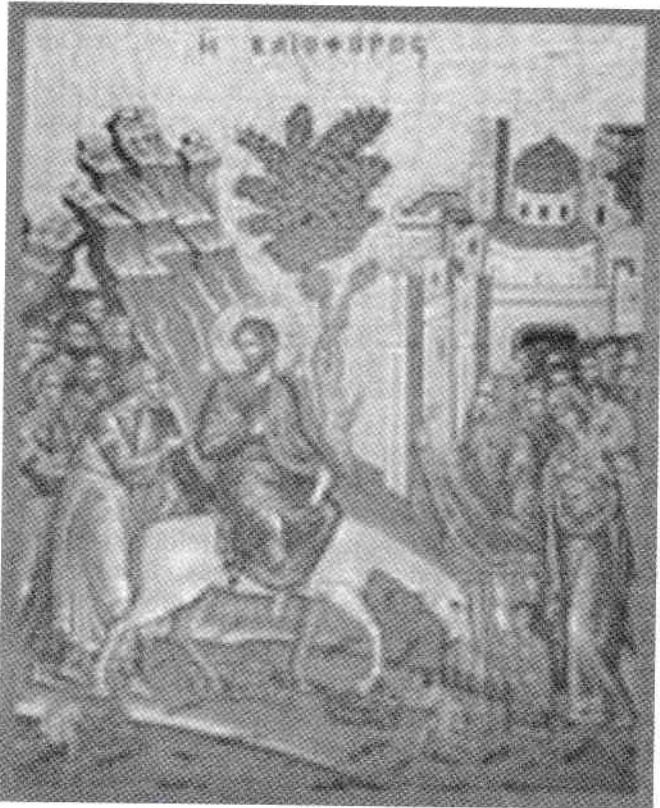
acolo dau viață celui mai proaspăt verde, și chiar dacă cineva taie mereu o parte din rădăcină și o îngroapă în pământul umed, ea va arunca imediat rădăcini proaspete. Pentru puterea ei regeneratoare de viață salcia a fost asemuită lui Hristos.

În tradiția Bisericii răsăritene salcia este simbol al fecioriei, iar caracteristica ei de a fi "distrugătoare de rod", o preînchipuire a morții mistice care, prin renunțarea la perpetuarea vieții pământești, supusă morții, tinde spre dobândirea puterii cerești de procreare.

Tinerele mlădițe de salcie sunt aduse în biserică pentru a sărbători în fiecare an triumfala intrare în Ierusalim a Mântuitorului. Astfel, ramurile de salcie, care odinioară umbreau porțile întunecate ale lipsei de speranță, ale morții, ale Infernului, sunt acum ramuri de bucurie ale vieții celei veșnice, ale vieții pure luate din "copacul binecuvântat".

În tradiția populară există credința că însăși Maica Domnului a binecuvântat salcia, după ce aceasta s-a transformat într-o punte, ajutând-o pe Fecioara Maria să treacă apa unui râu.

Intrarea Domnului în Ierusalim - Duminica Floriilor

Floriile deschid pentru toți românii ortodocși ciclul sărbătorilor pascale, care se încheie o dată cu Înălțarea lui Iisus (la 40 de zile de la Sărbătoarea Paștelui). Evocând intrarea Mântuitorului în Ierusalim călare pe asin, întâmpinat de o mulțime de oameni ce purtau în mâini ramuri de finic. Floriile reprezintă în același timp o sărbătoare în care elementele creștine și cele precreștine se îmbină în mod fericit, rezultând tradiții și obiceiuri deosebite. Intrarea Domnului Iisus Hristos în Ierusalim este singurul moment din viața Sa pământească în care a acceptat să fie aclamat ca Împărat. I s-a făcut o primire triumfală, a intrat în Ierusalim ca Împărat smerit, împlinind o proorocie din Vechiul Testament. Astfel, toți cei care se aflau în cetatea Ierusalimului, simțind că însuși Dumnezeu a venit în lume, îl întâmpină cu ramuri de finic și de măslin, strigând: „*Osana! Bine este cuvântat, Cel ce vine într-un nume Domnului!*”.

În dimineața Floriilor, Mântuitorul împreună cu ucenicii Săi se îndreptau spre Ierusalim. Apropiindu-se de satul Betfaghe, în apropiere de Muntele Măslinilor, Iisus trimite doi dintre ucenicii Săi, zicându-le: „*Mergeți în satul care este înaintea voastră și îndată veți găsi o asină legată și un mânz cu ea. Dezlegați-o și aduceți-o la Mine și de vă va spune cineva ceva, veți spune că Domnul are trebuință de ei.*”

Hristos dorea să parcurgă distanța până la Ierusalim, călare pe mânzul asinei.

Asinul era considerat tipul animalului blând, modest și pașnic, fiind folosit pentru călătorie nu numai de poporul de rând, ci și de mai marii lui. Domnul călare pe asin intră în Ierusalim ca un Principe al păcii, aclamat cu însuflețire și entuziasm de întregul popor adunat în Sfânta cetate. Și pentru a-i face intrarea și mai solemnă, localnicii își întindeau hainele pe locul unde avea să treacă asinul, ca nu cumva să se poticnească sau să alunece pe pietrele ascuțite. Mulți dintre ei tăiau în calea Domnului ramuri din arbori, arătând prin aceasta că și natura neînsuflețită participă cu bucurie la intrarea solemnă a Mântuitorului în Ierusalim. Localnicii îl întâmpinară cu ramuri de finic, ca simbol al bucuriei lor.

Această primire i-a întărit și mai rău pe farisei care, supărați îl apostrofează pe Iisus. Dar El le răspunde: „*Dacă vor tăcea aceștia, pietrele vor striga!*” Acest episod se repetă în templu când copiii îi adresează aceleași urale, spre disperarea arhierilor și cărturarilor. Următorul lucru inedit pe care îl săvârșește Hristos este alungarea neguțătorilor care pângăreau templul lui Dumnezeu: „*Casa Mea, casă de rugăciune se va chema, iar voi o faceți peșteră de tâlhari!*” După alungarea „tâlhărilor” din templu, Iisus a săvârșit o serie de minuni vindecând oameni orbi și șchiopi. În tot acest timp arhierii și cărturarii unelteau fără succes să-L prindă pe Iisus.

În această zi, denumită și Duminica Stâlpărilor, se sfințesc, prin rugăciune și stropire cu agheasmă, ramuri înmugurite de salcie, care se împart creștinilor, iar slujitorii Bisericii le țin în mâini, cu lumânări aprinse, ca simbol al biruinței vieții asupra morții. Ramurile de salcie amintesc

de ramurile de finic și de măslin cu care a fost întâmpinat Mântuitorul. Cu acestea, după ce au fost aduse la biserică spre a fi sfințite, creștinii împodobesc icoanele, ușile și ferestrele.

Evenimentele se desfășoară pe două planuri: unul în care sunt prezentați oamenii ce se bucură de prezența Mântuitorului în mijlocul lor, de cuvintele și de minunile pe care le înfăptuia și un altul, ocult format din mai-marii evreilor care urmăreau stoparea „furtunii” iscate de Iisus între iudei prin cel mai brutal mod posibil: omorârea lui Iisus.

Obiceiuri de Florii

- De Florii, oamenii merg la biserică pentru a sfinți crenguțe de salcie pe care le pun la geamuri, la uși sau la porți. În unele părți ale țării, locuitorii de la sate se încing cu ramurile de salcie peste mijloc. Credința spune că acest ritual îi apără de boli și îi face mai robuști. De asemenea, apără casa de rele și o protejează de evenimente neplăcute. În Duminica Floriilor, gospodinele merg la biserică și curăță mormintele strămoșilor, agățând de cruci rămurele de salcie.

- Tot de Florii, se agață într-un pom înflorit șnurul de mățișor, și alături de șnur se agață haine și zestrea fetelor de măritat. Fiind o sărbătoare care marchează reînvierea naturii, sensul ei este atribuit și elementelor din viața cotidiană. În unele zone, fetele pun în noaptea de Florii busuioc sub pernă, spre a deveni mai frumoase și mai sănătoase, mai dorite de către flăcăi, pentru a se putea mărita în acel an.

- În Muntenia, oamenii nu se spală pe cap deoarece există crezul că dacă faci asta în Duminica Floriilor, în care toți pomii înfloresc, vei albi precum coroanele albe ale copacilor.

- În Banat și Transilvania, în ajunul Floriilor, fetele mari aveau obiceiul de a pune oglinda, împreună cu o cămașă curată, sub un păr altoit, trebuind neapărat ca a doua zi de dimineață, răsăritul soarelui să le găsească acolo, oglinda fiind ulterior intens folosită în farmecele de dragoste și sănătate.

- Înspre miezul nopții, aceleași fete fierbeau apă cu busuioc, introducând în fiertură și canafi (ciucuri) de la prapurile (steag bisericesc) ce serviseră la înmormântarea unei fete mari; dimineața se spalau cu această apă pe cap „ca să aibă păr frumos și să strălucească ca firele de la prapuri”, restul de apă fiind turnat la rădăcina unui păr, în speranța că flăcăii se vor uita la ele „precum se uită oamenii la un păr înflorit”.

- Femeile fac tot felul de copturi, și în special plăcinte, pe care le împart mai ales săracilor, de pomană (Moșii de Florii), ca să nu pățească și ele cum a pățit avutul (bogatul) care n-a vrut să-I dea lui Lazăr cel sărac nici măcar o singură fărâmitură de pâine de pe masa sa, ca să-și potolească foamea.

- Sunt curățate și împodobite cu ramuri de salcie mormintele, se fac pomeni pentru odihna sufletească a celor plecați pe alte tărâmuri.

- Credință specifică Duminicii Floriilor, spune că așa cum este vremea în ziua de Florii, așa va fi și în ziua de Paști.

Floriile reprezintă o sărbătoare specială. Fiecare persoană cu nume de floare devine un simbol al proșperității naturii, un element al renașterii, al primăverii, al speranței.

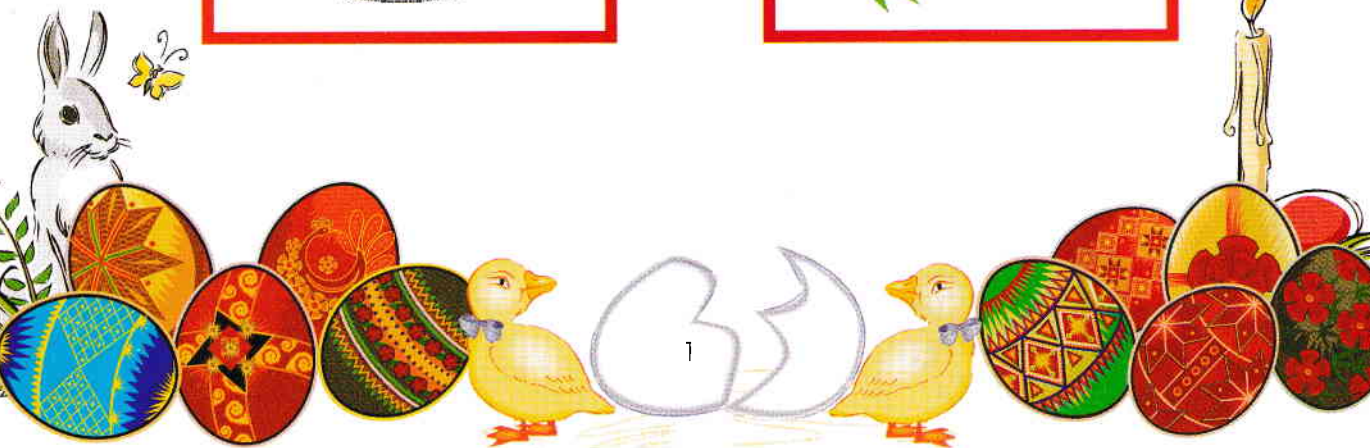
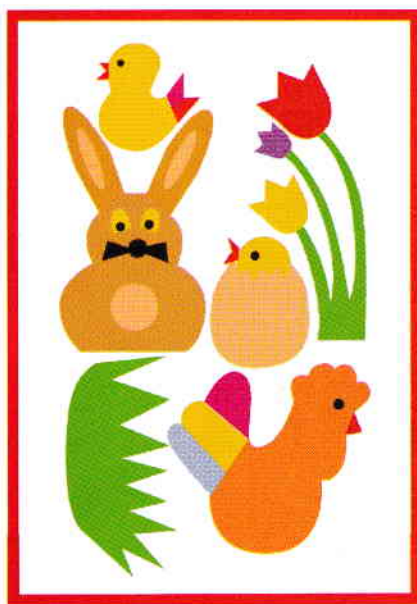
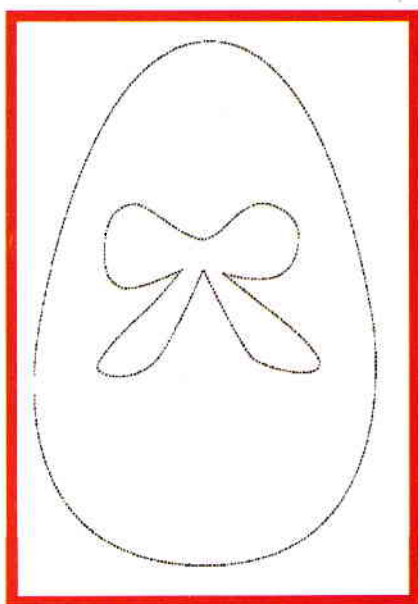
Materiale folosite:

- Carton colorat
- Aracet
- Creion
- Foarfece
- Scotch

Mod de lucru:

1. Decupați forma de ou din cartonul colorat, iar apoi decupați din hârtie colorată păsări, flori și o fundiță pentru cadou. Le lipiți apoi cu aracet pe oul decupat din cartonul (de diferite culori) pe care l-ați decupat. Se mai pot decupa din hârtie colorată puișori, iarbă etc., și le aplicați pe alt ou tot cu aracet;

2 Lipiți cele două ouă pe geam cu partea pe care au fost aplicate modelele spre exterior, dar puteți aplica și pe partea oului care rămâne spre cameră aceleași modele, pentru ca să se bucure și cei din cameră de ele.

CORONIȚĂ CU PĂSĂRI

We know
books

Materiale folosite:

- Coroniță de răchită împletită (20 cm. în diametru)
- Păsări care se vor atașa cu ajutorul unei sârmulițe
- panglică pentru cadou
- Mușchi
- Fire de iarbă verzi
- Aracet
- Clește

Mod de lucru:

1. Adunați mușchi, iarbă verdeață pentru a realiza un decor în partea de jos a coroniței;

2. La baza coroniței așezați mușchiul și îl lipiți cu aracet, iar pe laterale aranjați verdeața cu fire mai lungi (aveți grijă ca aranjamentul să fie simetric) pe care apoi o lipiți tot cu aracet.

3. Puneți păsărele pe mușchi, între firele de verdeață fixându-le cu o sârmuliță subțire de coroniță, dar în așa fel ca sârma să nu fie vizibilă;

4. În partea de sus se atașează panglica, care se prinde printr-un nod de coroniță, în așa fel încât cu ajutorul acestei panglici să putem agăța coronița.

5. Puneți această coroniță la ușa camerei voastre, în orice anotimp, ea este cea care vă întâmpină călduros toți prietenii care vă vizitează.

